

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.
—
Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét **Hagelman
Károly** könyvkereskedő
vállalván magára, az előfizet-
ések, nyilttér és hirdetés
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide
intézendők.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A horvát ellenségeskedés.

Kaposvár, 1907. július 28.

A magyar állam valósággal hadi lábba jutott a horvátokkal szemben. Amit a Dráván túl üznek Supiló és társai, kik nemzeti hősek gyanánt viselkednek, az nem kevesebb, mint nyílt ellenszegülés a magyar állam fennhatósága ellen.

Most már nyíltan bevalljuk, hogy katasztrófa elé akarják sodorni az országot, amit elérni vélnék azzal, ha megakadályozzák obstrukció által a parlament működését.

Amikor legtöbb dolga volna a parlamentnek, amikor a nép javára szolgáló hasznos alkotások egész sorozatát kellene sürgősen megcsinálni, akkor majd hallgathatjuk a végszakadatlan horvát beszédeket, vagy pedig meg kell csinálnunk a házszabályszigoritást kénytelen-ségből.

A horvát ügy fejleményei és megoldása nemzeti kormányunknak igen nagy nehézséget okoz. Mellette áll ugyan az egész nemzet, de szemmel látható, mily szövetségeseikkel bírnak a horvátok és ez teszi, ez teheti válságossá, ne adja

Isten, végzetessé az új horvát ellen-szegülést.

Látjuk, hogy az osztrák parlament legnagyobb pártja, a keresztény-szocialista párt, Luegerrel az élén, hogyan pártolja, támogatja, éleszti a horvát elszakadási törekvéseket. Lueger ur éknek nevezi a magyarokat Ausztria és a Balkán népek között, amely éket el kell távolítani, meg kell semmisíteni. Az ő hóbortos agyában már testet öltött az az eszme, hogyan kell megcsinálni a Nagy-Ausztria kebelében a Nagy-Horvát-országot Dalmáciával, Boszniával, Hercegovinával, no meg azután a Muraközszel.

Nem egyéb ez, mint horvát-osztrák összeesküvés a magyar nemzeti állam ellen. Ha most hozzájönnek fegyvertársaknak a nemzetiségek, akkor bizony meleg napok, válságos idők jöhetnek a magyarra.

A megoldásnak azonban meg kell jönni. Allunk elébe a harcnak. Láttunk mi már más szeleket is, mint aminők a bécs- és zágrábi „összeesküvők” ásta lyukból fujnak. A magyar szent korona országai-

nak integritását nem féltjük mi sem Luegertól, sem Frank doktortól; különb legények is megpróbálták már azt szétbontani és sehogy sem sikerült nekik.

De a rendesnél jogosultabb az aggodalom, mert nagyon nehéz valamely magyar kormányának Horvátországgal szemben jó politikát csinálni, abból az okból, mivel a horvát kérdés felfogása tekintetében a magyar közvélemény nagyon megoszlik. Azok, akik a magyar nemzet függetlenségi törekvését nem ábrándnak tekintik, hanem a közel jövőben megvalósítandó reális, élő valóság-nak, azok többnyire a horvát nemzettel való jó viszony hívei, mivel úgy vélik, hogy a függetlenségért vivandó harcban a magyar nemzetnek nem ellenségekre, hanem jó barátokra, szövetségesekre van szüksége. Most egy esztendeje általában ez a felfogás volt túlnyomó a magyar közvéleményben. A közbevetett nyelvkérdés azonban háttérbe szorította ezt a felfogást és előtérbe nyomta azt a másikat, mely a horvátokkal szemben az erélyes eljárást követeli és minden hor-

T Á R S A.

Korond fürdőn.

Itt vagyok ezen a gyönyörű erdélyi fürdőn, a Székelyföldön, Korondon.

A hosszú ut fáradalmait bőven kárpótolja ez a paradicsomi hely. Egyébként az ut maga is elég változatos volt; az egyhangu alföldi rónaság után, a Királyhágó bajos képe tárult elénk. Különösen festői szép volt Zichy-barlang az óriási sziklahegyről előtörtető magas zuhataggal.

A történelmi nevezetességű Banffy-hunyad előtt felelevenedtek előttem a rég letűnt nagy idők. Kolozsvárott kiszálltunk, mert a régi magyar várost, az erdélyi fejedelmek fészket látni akartam. Sok régi és sok új modern épülete van; mintha emlékeztetne arra, mikor fenn Budavárban jártam. A kőmáli hegyről pompás kilátás nyílik a városra.

Kolozsvárról folytatva utunkat, láttuk a régi Felvinczet s a szomorú emlékü Nagyenyedet, amelyet az olah hordók pusztítottak el a 48/49-iki szabadságharc idején.

Majd a szép Küküllő vidékére értünk, mely Erdélynek legregényesebb és legtermékenyebb része.

Korondnak utolsó vasuti állomása Parajd, honnan háromnegyed óra alatt értünk a fürdőtelepre.

Korond gyógyfürdő Udvarhelyvármegyé-

ben, a székelyudvarhelyi járásban fekszik, alig negyedórai távolságban a hasonló nevű nagyközségtől.

Valóságos paradicsomi hely ez, erdős, magas hegyek által övezve körül. Ez a hely teljesen pormentes, levegője enyhe, úgy, hogy fenyveseinek balzsamos illata új életet önt a veszélyes kór által megtámadott tüdőnek is.

Gyönyörű a parkja és számos szebbnél-szebb sétahelyei vannak, melyeket óriási fenyők és egyéb fák árnyékoznak be.

És ez a fenséges hely, mint gyógyfürdő, páratlan a maga nemében s bizonyára, ha nem Magyarországon, hanem a külföldön volna, már régen világhírű volna; de minálunk — fájdalom, még mindig — jobb az idegen!

Pedig Korond fürdő gazdag sós és vasas vize a legkitűnőbb gyógyszer az emésztőszervek hurutos bántalmainál, a vérszegénységénél, továbbá a sápi- és görvélykórnaál, borbajkórnaál, csúzos és egyéb bántalmaknaál.

Ivó forrasvize, az ugynevezett borviz szintén a legkitűnőbb vasas víz, amely mint gyógyviz és mint asztali és üdítő víz is a legelső köze tartozik.

Van itt azonkívül még kecsketej-kúra is; a fürdőtulajdonos e célra tart kecskenyájának frissen fejt tejt kapják a vendégek.

Általában Korond fürdő olyan természeti adományokkal megáldott isteni hely, amelyeket évenként tizezer számra kellene felkeresni a gyógyulást kereső betegeknek és az üdülni akaróknak.

Orbán Bódog bárótól Gáspár Gyula földbirtokos vette meg a fürdőt s a hozzá tartozó földeket, aki óriási összeget fektetett bele, hogy a közönségnek minél kényelmesebbé s élvezetesebbé tegye ezt a helyet.

Az épületek csinosak és tiszták s emellett még a szobák, mint a fürdőárok a legolcsóbbak; a vendéglőben való étkezés szintén igen olcsó.

Míg más helyeken valósággal nyuzzák a fürdőző közönséget, a korondi gyógyfürdő tulajdonosa, Gáspár Gyula — aki egyébként is nagy vagyonnal bíró székelyi uri ember — nem a nagy haszónra, hanem arra törekszik, hogy fürdővendégeinek minél jutányosabb árak mellett nyujthasson módot arra, hogy ezt az Istentől megáldott kiváló szépségű, remek fekvésű és kiváló hatású gyógyhelyet minél többen látogathassák.

Korond fürdő körül szebbnél-szebb kiránduló helyek vannak, ezek közül felemlitem a szomszédos Parajd községet, amelynek híres sóbányáját messze vidékről látogatják.

Korond fürdőt a Korond nevű patak futja végig, mely hangos morajjal csörtet a lombos fa között.

Iveket lehetne összeírni e hely bájáról és kiváló gyógyhatásairól; azonban e lap keretéhez mérve csak rövid vázlatot nyujtok.

Ide kell jönni, látni és tapasztalni, hogy áldjuk a teremtő Isten csodás működését, mely ezt a gyönyörű helyet olyan pazarul halmozta el kincseivel.

Nosylopy Tivadar.

vát mozgalmat, minden elszakadási törekvést az erő hatalmával vél megjutni. Megindultunk a horvátokkal való jó egyetértés útján és közbevetettük a nyelvkérdést. Megindultunk ekkor a harc útján, de a döntő roham perceiben megálltunk és bevétlenül hagytuk a horvát parlamenti ellentállás sáncait. Kimondottuk, hogy erősebb eszközöket alkalmazunk Horvátországgal szemben, ki is nevezettük az új bánt és az új bán hetek óta nem csinál semmit.

Ezt a politikát ne folytassuk. Ne engedjük, hogy a horvát ellenállás oda szorítson bennünket, hogy mi magunk legyünk kénytelenek megrontani azt, amit eddig érintetlen szentségnek tartottunk: a magyar parlament szólásszabadságát. Akármilyen politikánk legyen Horvátországgal szemben, de az legyen határozott irányu politika, olyan, amelynek van vezérgondolata.

Am legyen harc, vagy legyen béke Horvátországgal, de ez a mostani állapot, amikor a békét elrontották, harcot pedig nem akarunk csinálni, türehtelen. Mi a magunk részéről, a függetlenségi eszme szempontjából, most is a horvátokkal való jó egyetértés mellett vagyunk és azért óhajtanók, hogy Horvátország a magyar nemzet méltóságának és érdekeinek megóvása mellett, békés uton pacifikáltassék. Ha ez nem vezetne sikerre, akkor a magyar állam a maga teljes erejével csináljon rendet Horvátországban.

Magyarok Amerikában.

Julius elsején lépett életbe az új bevándorlási törvény Amerikába. Az új törvény nagyobb fejadóval sújtja a beván-

dorlókat és egyes megszorításokkal jár, amelyek azonban éppen a nem kívánatos bevándorlókra alig lesznek hatással. A newyorki bevándorlási hatóság azt hiszi, hogy az új törvény alig fogja csökkenteni a bevándorlást, mert annak, aki bevándorolni akar, a felemelt fejadó alig képez akadályt.

A múlt heti magyar bevándorlás — a newyorki »Bevándorló« című lap szerint — megint nagyobb volt, mint az előző héten. *Háromezerkilencszáznegyvenketten* érkeztek Magyarországból a newyorki kikötőbe. Köztük *hétyszázötven fajmagyar*, 1878 tót, 325 német, 781 horvát és 201 oláh.

Lássuk már most, hogy hová, mely államokba szakadtak el véreink, hogy többé sohasé lássák viszont ezt a szép országot, hazájukat.

New-York államban maradt 77 magyar, Penszilvániába utazott 90 magyar, Ohio államba 103 magyar, New-Jersey államba 59 magyar, Connecticutbe 19 magyar, Vest-Virginiába 42 magyar, Missouriba 59 magyar, Michiganba 81 magyar, Delawareba 11 magyar, Illinoisba 70 magyar. Indiánába 108 magyar, Wisconsinba 35 magyar, Californiába és Colorádóba pedig 60 fajmagyar.

Az embernek elszorul a szíve, ha ezt a statisztikát végig olvassa.

Mig mi itthon ülésünk s keressük a módot a kivándorlás meggátolására, addig hétről-hétre ezer és ezer magyar testvérünk veszi kezébe a vándorbotot és hagyja el Magyarországot, hogy messze, a tengereken túl, idegen világrészben keressenek maguknak olyan hazát, ahol megélhetnek.

Minden újabb és újabb hét csak gyengit, erőtlent minket s maholnap oda-jutunk, hogy munkáskezet sehol sem fogunk kapni s egyszer csak, midőn elérjük, hogy tanácskozással, fejtörések útján nagy nehezen megtaláljuk a mentő szérumot a kivándorlási betegség ellen akkor úgy járunk, hogy nem lesz olyan, akit már meggyógyítsunk vele, mert tekintetbe véve a hétről-hétre

nagyobb számmal jelentkező kivándorlókat nem nagy fejtörésbe kerül kiszámítani, hogy mikor fog az utolsó ember kivándorolni ebből az országból.

Sajnos, vármegyénk is szenved ebben a gyilkos betegségben.

De hát minden betegségnek kell, hogy orvossága legyen. Ha még nincs, hát fel kell találni. Ez, a kivándorlás kérdése, sokkal fontosabb kérdés a horvát kérdésnél, mert hiszen azok pimaszkodásait pálcával a kezünkben megszüntethetjük bármikor — ha akarjuk — s itt a szomszédságban könnyen ráncba szedhetjük őket, ha pimaszkodnak velünk, de a kivándorlókat nincs az a hatalom, — legalább még eddig nincs, — amivel lehívhatnánk az »Ultónia« vagy a jó ég tudja, mily című hajó fedélzetéről, hogy maradjanak vissza, szebb, jobb világ van itt, mint másutt idegenben. Nem használ itt csalogatás — semmi a világon.

Ezt a mentő szérumot pedig fel kell találnunk mentől előbb, hogy a magyar nemzet fiai örökre megundorodjanak a kivándorlás gondolatától is sőt idegenben szülővé véreinket is haza kell hoznunk a magyar hazába, amely után ők már bizonyára vágyódnak. Meg kell ragadnunk minden alkalmat, hogy megszüntessük ezt az ijesztő mérvben duló kivándorlást, ha azt nem akarjuk, hogy egyszer csak beteljesedjenek azok a szavak: »üres országban, üres vármegyében« vagyis Szent István országát Amerikában kelljen keresnünk.

Krónika a hétről.

A kiegyezési tárgyalásokat a két kormány elnökei folytatják. Ezuttal Beck báró osztrák miniszterelnök rándult le Budapestre és komoly politikai köröknek az a véleménye, hogy a tárgyalások ezuttal befejezést, eredményes befejezést, nyernek. Hagyján. Abba már bele kell törődni, hogy még egyszer meg kell ujitani a kiegyezést, de bizton reméljük, hogy ez az utolsó

Aforizmák.

WILDE OSZKÁR.

A tapasztalás csak arra tanít minket, hogy jövőnk egészen olyan lesz, amilyen a múltunk volt. Mindazokat a bűnöket, a melyeket egyszer irtózáttal elkövettünk, még sokszor és örömmel el fogjuk követni.

*

Azok az emberek, akik mindig egyformán okos mondatokban beszélnek, olyanok mint a kövezők az országuton: porral és kődarabokkal szórják tele minket.

*

Azt, hogy az ember néhanapján a kelleténél több gondot fordít az öltözködésre, csak egy módon lehet jóvátenni: úgy, hogy az ember a legtöbb gondot a kulturára fordítja.

*

Sohasem törődöm azzal, amit a csöcselék mond és sohasem veszek részt abban, amit a művelt emberek csinálnak.

*

Hogy miért van olyan jó véleményünk embertársainkról, ennek az oka csak az, hogy féltjük magunkat. Az optimizmus alapja a félelem. Azt hisszük, hogy nagylelkűek vagyunk, amikor embertársainknak olyan erényeket adunk kölcsön, a melyeket szeretnénk a magunk javára irni.

*

Jó frakkban és fehér nyakkendőben a lókupec is gentleman.

*

Ahogy nem jutnak be az akadémiába azok, akik jobban szeretik az igazságot Plátónál, úgy idegen marad a művészet legszerényebb oltára is mindazoknak, akik az igazat jobban szeretik, mint a szépet.

*

Önhittnek lenni: egyike a legkitünőbb tulajdonságoknak. De csak kevesen ismerik ennek az erénynek az értékét, Férfiak, nők hányan találtak már vigasztalást önhittségükben, de az átlag-ember négykézláb mászkál a szerénység mögött.

*

A muzeum mindenkinek nyitva van.

De valahányszor ott voltam, a sok embertől nem láttam a képeket — és ez rettenetes volt. Vagy pedig a sok képtől nem láttam az embereket és ez még sokkal rettenetesebb volt.

*

A betanult társalgás, a tudatlan ember affektálása, a szellemi naplopó mulatsága.

*

A zene lelkünkben olyan multat kelt életre, amelyet nem is ismerünk és lelkünkben a szenvedésnek oly sejtését ébreszti fel, amelyről könnyeink sem tudtak semmit.

*

Azok számára, akik nem igazi művészek és azok számára, akik csak a külső, tényleges életet élék, a tökéletesedésnek csak egy utja van: a szenvedés.

*

A következetes embernek éppen úgy vannak hangulatai, mint mindenki másnak. A különbség csak az, hogy az ő hangulatai jelentéktelenebbek.

A parlament őszi ülészaka — ha a jelek nem csalnak — példátlanul érdekes és fontos lesz. A kiegyezés, a horvát kérdés, az alkotmánybiztosítékok, mind megannyia oly nagyfontosságú kérdés, mely a törvényhozás egész és lelkiismeretes munkáját igényeli. Ma úgy vagyunk e kérdésekkel, mint a vihar előtt, mikor a nyomasztó levegőből érzik a közelgő vihar. Őzre bizony viharok ígérkeznek; a politika levegője tele van nehéz felhővel.

A horvát-osztrák tanácskozás, Frank és Lueger ölelkezése tehát megtörtént, de megkeserítik az új frigy életét — ki hitte volna! — a csehek. Nem utolsó látvány, mily sietve szólalnak meg a cseh politikusok és óva intik a horvátokat Luegertől. Ne higgyetek neki, kiálltjak oda a horvátoknak. Bizony nincs semmi új a nap alatt, a régi magyar azóta régen sirja már: „Ne higgy komám a németnek!”

H I R E K.

— **Kinevezés.** Lukács Zsigmond kir. aljárásbíró a király járásbíróvá kinevezte. Az új járásbíró, kinek rég megérdemelt kinevezését minden ismerőse örömmel üdvözli továbbra a kaposvári járásbíroságnál marad.

— **A törvénykezési palota.** Hosszas vajudas után végre az igazságszolgáltatás összes tényezői az új igazságügyi palotában vannak. A költőzködés az egész hetet igénybe vette; különösen az irattár járt sok vesződéssel. Most már új otthonában van az egész törvényszék, melynek kényelmes és célszerű beosztását mindenki dicséri.

— **Színészet Kaposvárott.** F. hó 27-től Balla Kalmán színtársulata tart városunkban előadásokat. A színi évadot a társulat a „Vig özvegy”-gyel nyitja meg. A közönség remélhetőleg látogatni fogja a színikört, mert a társulat, amint hírlik, nem egy elsőrangú tagból áll. A színikör épületét tegnapelőtt vizsgálta meg a hatóság és az előadások tartását rendészeti szempontból engedélyezte.

— **A hét szenzációi.** Az elmúlt hét szenzációit a gonosztevők szolgáltatták. Karlsruheban (Baden nagyhercegség) egy volt egyetemi tanár dr. Han bűnügyét tárgyalta az esküdtszék, mondhatni az egész világ érdeklődése mellett és az esküdtek igazmondása alapján halálítéletet hozott a bíróság. Még napirendre sem térünk a „Pitaval”-ba való ezen bűnügy felett, midőn idehaza kellett példátlan érdeklődést egy borzalmas rablójalkosság. A pestmegyei Danos pusztán vadállati kegyetlenséggel legyilkolták Szarvas császárszolgát, feleségét, fogadott leányát és egy kocsis-legényt. Ez a mult szombaton történt. A gyanú kőborcigányokra esett és az elmúlt napokban nemcsak Pestmegye, de a szomszédos Szolnok, Csongrád és a távolabbi Hajdumegye területén is óriási erőfeszítéssel nyomozta a rendőrség a gyilkosokat. Bizonyosat még nem tudhatni, de a kecskeméti határban és a hajdumegyei Hádázon elfogott cigánykaravánok tagjai közt valószínűleg megvannak a gyilkosok is, akiknek lelkiismeretét úgy látszik nemcsak ez a

gyanút, hanem még más büntetett is terheli. Az eset annyira felhívta a közvélemény érdeklődését, hogy általa ismét napirendre került a cigányügy rendezése, aminek már igazán itt az ideje, mert türelmetlen, hogy kőborló csoportok állandóan veszélyeztessék a vagyon- és személybiztonságot. A legújabb híradások szerint a borzalmas gyilkosságban nem csupán cigányok a részesei, hanem dohánymunkások is. A közeli napok alatt bizonyára kiderül a bűntény, melyhez hasonló érdeklődést rég nem okozott a Magyarországon a gonosztevők embertelen munkája.

— **A megyei tiszti nyugdíjalap.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága egyik volt közgyűlésen elhatározta, hogy a vármegyei tiszti nyugdíjalapot a rendelkezési alaphoz 28000 koronával segíti. A határozatot a belügyminiszter jóváhagyta és ma visszaküldte a vármegyéhez.

— **A gimnáziumi választmány.** A gimnáziumi igazgató választmány tegnap Plachner Sándor vármegyei főjegyző elnöklésével ülést tartott melyen jelen voltak: Márfy Emil, Makfalva Géza, Somssich Andor, Tallián Andor, Danilovics János igazgató, Obetkó Károly dr. vármegyei tiszti alügyész és Kovács Sebestény Gyula dr. vármegyei aljegyző, mint előadó. A választmány a gimnáziumi jutalomdíj alapítványok alapító leveleit elkészítette és azokat fölterjeszti a vallás és közoktatásügyi, valamint a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. Azután elhatározta a választmány, hogy szakkönyvtárt létesít, amelynek költségeihez évente hozzájárul. Az első évi hozzájárulásképpen 400 koronát vettek föl a költségvetésbe.

— **A pusztaszeri emlékünnepe.** Honfoglaló Árpád vezér emlékére ez évi szeptember hónap folyamán Pusztaszeren országos emlékünnepeket rendeznek. Az emlékünnepeket előkészítő bizottság meghívta Kaposvár városát is a kegyeletos ünnepségre, egyúttal kérte, hogy az ünnepség mentül fényesebbé tételére valamely adománnyal járuljon hozzá. A városi tanács erre a célra 20 koronát szavazott meg.

— **Munkás-gimnázium.** Nagyjelentőségű kulturális akciót indított meg a kormány. Az ország különböző városában munkás-gimnáziumot akar létesíteni, melyeknek feladata az iparossegédek művelésügyének fölkarolása lesz, hogy így az egész iparosztály művelt és magyar legyen. A vallás- és közoktatásügyi kormány körlevelében már olyan város sorol föl — ezek közt Kaposvárt is — amely ily intézet létesítésére alkalmas volna. Reméljük, hogy városunk intéző körei buzgalommal látnak hozzá, hogy Kaposvár a nagy horderejű akcióból kivége részét.

— **A csatornázás.** A városi közgyűlés már régebben elhatározta, hogy általános csatornázást létesít. A tervek el is készültek, mire a város megkereste a földművelésügyi minisztert, hogy a csatornázás részletes tervét az országos vízipítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztályával díjtalanul csináltassa meg. Az országos vízipítési igazgatóság a terveket alkészítette és a napokban elküldte a városnak. A tervezet és költségvetés úgy van elkészítve, hogy a város csatornázását nemcsak egyszerűen, hanem kerületenként külön-külön is meg lehet csináltatni. A tanács a terveket és költségvetést bemutatja az augusztusi közgyűlésen a képviselőtestületnek további intézkedés végett.

— **Tengeri betegség.** Ilyenkor, nyaralás évadjában, mindig megtalálja valaki a tengeri betegség legigazabb és legkétségtelenebb okát meg orvosságát. A legújabb oknyomozó Schläger doktor, oldenburgi orvos. Egy müncheni orvosi folyóiratban hosszabban elmélkedik a tengeri bajról és okáról. Az ember véredényrendszerét a különféle bőségű, egymással közlekedő csövek zárt rendszerével hasonlítja össze. Ha az ilyen zárt csőrendszert meglóbálják, akkor a csövekben levő folyadékban nem esik nevezetesebb változás, ha a csövek egészen telve vannak vele és ha a csövek anyaga nem ruganyos. Minthogy pedig az emberi test erei és véredényei ruganyosak, a hajó ringó mozgása ingadozásokat okoz az egyes véredények tartalmában; tudniillik hol vérbőséget, hol vértelenséget idéz elő. Schläger doktor hosszas megfigyelés után arra a meggyőződésre jutott, hogy a tengeri betegségnek a gyomorhoz semmi köze nincsen s hogy annak az állapotnak, a melyet tengeri betegség néven ismerünk, az agy a kiinduló helye. A betegségnek tulajdonképpen oka pedig nem a vértelenség, vagy a vérbőség, hanem a vérbőségnek szabálytalan váltakozása s az az izgatott érzés, a mely ennek következtében az agyvelőben támad. A tengeri betegség kitörését megakadályozni ennél fogva úgy lehetne, ha a ringó mozgásnak a vérkeringésre való hatását megszüntetjük Schläger doktor erre a célra a rövid időn híressé lett Bier-féle torlaszoló eljárást ajánlja. Maga tapasztalta már, hogy olyan emberek, a kik különben igen hajlanak a tengeri betegségre, nagy viharokat baj nélkül álltak ki a tengeren azután, hogy a nyakon alkalmazták Bier doktor eljárását.

— **Légújón az északi sark felé.** Mindinkább közeledik az a határidő, a melyen belül Wellmann, a vakmerő amerikai léghajós felszállni készül a Medve-szigetről, hogy megismételje Andrée kísérletét s talán osztozzék sorsában. Az „Erik Jari” norvég hajó, a mely tudományos expedícióra indult, a Medve-sziget környékén járt nemrég, a Vingo-kikötőben is megfordult és dróttalan táviróval feladott sürgönyében azt jelenti Hammerfestbe, hogy a Wellmann-expedíció teljesen rendben van. A Spitzbergák körül a jég állapota ez idő szerint rendkívül kedvezőtlen. Bár a napon 26 fokra is felszökik a hőmérséklet, az évszak ehhez a szakához képest szokatlanul makacsan tartja magát a jég. A „Blischer” nevű német turistahajó különösen keserves tapasztalatokat szerzett ebben a tekintetben. Egy befagyott kis öbölbe akart behatolni, mert a kapitány azt hitte, hogy gyenge jégréteggel van dolga. Csaknem katasztrófa lett a kísérlet vége, mivel a jégtömeg beszakította a hajó orrát, hogy egyszerűen vi zel telt meg a hajó feneke. Csak nagy nehezen sikerült a „Blischer”-nek a Dán-szigetig elvándorognia.

— **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vizre van italtul szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószeréül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy italtul olyan

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvó-szer.

Minden külföldit fölül-múl hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata bajosoknak.

Kedvelt borviz!

Olcsoőbb a szódaviznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: Honig & Weinberger uraknál Kaposvár.

a mohai **ÁGNES** -Forrás.

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitünő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor- valódi áldás gyomor-

viz használtassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett bakteriumokat a gyomornak megölni segítse s végül hogy a víz a gyomrot ne rontsa.

Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai ÁGNES-víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodsor, mint-hogy szénsavat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja. És végül, mint-hogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik.

A mohai ÁGNES-víz fogyasztását különben is ősszel és tavasszal kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai ÁGNES-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvja. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai ÁGNES-víz méisztartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai ÁGNES-forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejválasztást nagyban fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai ÁGNES-forrás különösen olcsón kapható.

— **Tolltisztító gép.** (Vagyis az ördögös masina.) Említettük a tavasz mentén, hogy Rózsa János Kaposvárnak egyik legelső iparosa s vegyészeti festőgyár tulajdonosa tolltisztító gépet hozat.

A gép megérkezett és már működésben is van, s valóban érdemes a megtekintésre és pártolásra.

A gépbe beleöntik a ronda, zsiros, piszkos tollat a vánkosokból s elkezd zakatolni, forgatja, veri, tisztítja a tollat; ez az első munkája.

Ezután ráeresztik a fertőtlenítő gőzt, mely tisztán kimossa; ugyszólván kifőzi.

Midőn ez is meg van, akkor jön rá a szárító meleg, s a gép zireg-zörög, forgatja, hánnya, veti fel s alá belsejében a könnyű tárgyat, mely már most tisztán táncol bent a forró levegőben.

Mikor ez is meg van, akkor a gépből kifutó vastag cső végére rákötik a már pár perc alatt megmosott és kivasalt tolltartót, s a gép fujja bele a hó tiszta tollat és pedig oly mennyiségben, hogy nem fér bele az előbbi vánkosba, még megtömve sem!

A gépnek egy másik vékonyabb csőve az alatta levő ladikába vezet, ide jön a sok szenny, zsír, izzadásmaradék, piszok és bacillus-tenger, melyre ha ránézész megborzadsz, hogy mien aludtál, kinlődtál éveken át!...

Epen mint a galona rosta; egyik felől folyik a szép tiszta buza, másik helyen a szemét, ocsu és konkoly.

Az egész műtét tart 4—5 negyed óráig, mialatt a piszkos toll hófehérré válik, puhely könnyű; akár elvitetheted azonnal haza, s megvárhatod míg elkészül!

Senki tollával össze nem keveredhetik, mert a gépbe dunyha, vagy egy vánkos toll fér, melylyel hamar végeznek.

Még az is egyik főelőnyöd, hogy tollad 100 százalékot növel.

Ha nem is tisztított valaki tollat, érdekes ezt az ördögös masinát megtekinteni, mely a tudomány és technika valódi csudája...

E közegészségi tekintetben is fontos ujitást ajánljuk nemcsak magánosok, hanem intézetek, kórházak igazgatóságának figyelmébe.

K Ü L F Ö L D

London, jul. 27. A koreai császár letétele a japánok által befejezettnek tekinthető. A császár lemondása folytán mutatkozott zavargások jelentéktelenek voltak és a rend az új császár J-C s a k trónralépésével csakhamar helyre fog állani. A csemulpoi kikötőben angol, japán és amerikai hadhajók állomásoznak.

Berlin, jul. 27. Megerősítik a német császár és az angol király találkozásáról forgalomba került híreket. A találkozás Wilhelmshöheben lesz, ahová Edward király marienbadi fürdőzése után látogat el.

Belgrad, jul. 27. A macedóniai monastivi vilajesben napok óta véres harc folyik a török katonaság és a szerb és bolgár betörő bandák között. Mindkét oldalon nagy a veszteség. Csak a bolgár betörőkből 118 ember és 5 szabadságolt tiszt esett el. A bolgárok katonai egyenruhát viseltek.

K ö z g a z d a s á g.

Vállalkozási szellem.

Nem ujság, hogy nálunk rosszak a viszonyok, nehéz a megélhetés, nagy a munkanélküliség és nincs pénz. Mert hát — mit csüjünk-esavarjuk — gyámoltalan nemzet vagyunk. Azt csináljuk, a mi vajmi keveset hoz a konyhára, sőt még pénzünkbe is kerül, a külföldiek előtt mutatjuk, mennyire udvariasak és gavallérok vagyunk és szórjuk a pénzt nagyarányu bankettekre, fényes estélyekre, a mit egy-egy, idegen vendég sereg tiszteletére adnak. De egyébből aztán nem is áll a tudományunk.

A magyar ipart mi magunk nem támogatjuk, sőt elősegítjük az idegen inváziót; gyönyörös helyeinket önmagunk mellőzzük és külföldön verjük el az ezreket, ahelyett, hogy az idegenek előtt megcsüsztetnők szebbnél-szebb látványosságainkat, páratlan fürdőinket, isteni fenséges természeti csodáinkat. Aztán pang a kereskedelem, tengődik az ipar, hanyatlak a mezőgazdaság, pusztul a föld, kivándorol a nép, a nagytőkések szoros zár alatt tartják százezreiket és a kisemberek, ha megakarnak, sehogyse tudnak magukon segíteni, mert hát nagy ára van manapság pénz ó felségének.

A civilizált államokban, a nagy nemzeteknél, Angliában, Amerikában, Németországban és Franciaországban másképp állanak a viszonyok. E nemzetek fiai mindent önmagukért tesznek, országuk kincseivel dicsekednek és emelik az idegen forgalmukat is.

A mi pedig a legfigyelemre méltóbb, mindenki buzgalommal dolgozik, kivált Amerikában és Angliában nem szégyenlik a tisztességes munkát; maguk a mágusok tekintélyes név és vagyon tulajdonosai, a főnemesség nem restel nagy ipari vállalkozásokba bocsátkozni, élére állanak hatalmas vállalatoknak, pénzüket ekként — igen bölcsen — gyümölcsöztetik, nagy iparvárosokat, telepeket létesítenek ekként és mi a legényegesebb: ezer meg ezer embernek — honfitársuknak — adnak kenyeret, tisztességes megélhetést.

Nálunk dehogy lehetne ilyesmiket látni, egy-egy mágus restellené, ha neve valamelyik iparvállalat élén diszeleg. Ezt nagy szégyennek, megbocsáthatlan bűnnek tartaná, hogy még az ősei is megfordulnának sirjukban.

Pedig a munka, a tisztességes munka — régi igazság — nem szégyen, sőt erény. Ez csak hozzájárulna a nemzet boldogságának előmozdításához ama körülmény, ha dolgoznék széles e hazában gazdag, szegény, főur és pór; mert ha a nagytőkések is vállalkozó szellemmel bírnának, mindenki munkához jutna tehát tisztességes megélhetéshez.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Rusa Ernő.

Stock-Cognac Medicinal

CAMIS és STOCK

126—52

Fiumei (Barcola) cognac gyárosoknál kapható.

1 nagy üveg ára 5 korona, 1 kis üveg 2 korona 60 fillér.

Somogyvármegye vezérképviselője:

Sattler Nátán Kaposvár, Fő-utca.

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó, Somogyvármegye szállítója
Kaposvár, Fő-utca 8. (A vármegyeház mellett.)

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Saját műhelyemben legfinomabb honi és külföldi szövetekből mérték után készítet

nyári, őszi, téli és tavaszi öltözeteket, papi öltözeteket, egyenruhákat, felöltőket, alkalmi ruhákat

és minden e szakmába vágó ruhákat ajánlok a nagyérdemű közönség figyelmébe. — Huszonhét év óta fennálló üzletem jó hírneve kezeskedik a szolid kiszolgálásról, melyet ezután is kiérdemelni lesz főtörekvésem.

Szíves támogatásukat továbbra is kérve

kiváló tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó
Kaposvár, Fő-utca 8.

Ne higgye el, hanem győződjék meg róla,

hogy van cég, ahol hihetetlen olcsón, (értsd: nem a minőség rovására olcsón) vásárolhat és zárolhat:

első minőségű, selyem szitaszövetet, keveretlen tiszta gépkendő-olajat, henger- és kenő-olajat, eredeti „U s z ó” kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömítőanyagokat, szerelvényeket, malomszerszámokat, eszközöket, vasrészeket, modern közlőműveket, szijakat.

Ez a cég:

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

műszaki iroda és raktár. Gépszij-gyár.

BUDAPEST, V., Váci-körút 26. szám.

Van szerencsém Kaposvár város és vidéke t. közönségének szíves tudomására juttatni, hogy kaposvári határ szélén Szerdahely telepén egy

téglagyárat

létesítettem, mely ma már teljes működésben lévén, téglá, vályog és eszerépszindelyre, nemkülönben építő és vakoló homokra nézve megrendeléseket elfogad.

Tisztelettel

Jambrich Alajosné
Somogy-Szenna.

Eladó ház!

A „Kaposvári Hitelszövetkezet” tulajdonát képező nyolc lakásból álló adómentes új ház és kert Kaposvárott, Fő-utca 111. sz. alatt

szabad kézből eladó.

Venni szándékozók az eladás feltételeiről a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében (Kaposvár, Korona-u. 5. sz.), vagy dr. Rusa Ernő ügyvéd irodájában bármikor tájékozást szerezhetnek.

Manhold Kálmán

KULA, Bácsmegyének a Telecska magaslatán fekvő JOLÁNFÖLDI szőlőoltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökerezőldotvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökerező vessző.
3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfák 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia és Maclura Aurentiaca élősvény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll.

Kivánatra név- és árjegyzéket készséggel küldök.

Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán,
nagybérlet.

Rác-Órsi molnárnál
egy 8 lóerejű

Marsal-lokomobil

kitűnő állapotban

eladó.

Ára jótállás mellett 650 forint.

Posta- és vasutállomás: Mernye.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap

kiadóhivatalában.

A NAP

A magyar ujságírás szenzációja, Magyarország legfüggetlenebb és legelterjedtebb napilapja.

Felelős szerkesztője: **Braun Sándor.**
Politikai főmunkatársai: **Bródy Sándor,**
Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal.

A NAP a 48-as eszmény leghivebb katonája és a 67-es politika kérlelhetetlen üldözője.

A NAP már kora reggel megérkezik a vidékre. - -

A NAP nemesak a legkitünőbb lap, de a legolcsóbb is.

Egy szám ára 2 krajcár.

Előfizetés: negyedévre 1 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fill.

Mutatványszámokat készséggel küld: A NAP kiadóhivatala VIII. ker Rökk Szilárd-u. 9.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és gőzműfestő intézete

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik.
Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Nyomatott Hagelman Károly könyvnyomdájában Kaposvárott.

FIDIBUSZ

**! A legkitünőbb és !
! legolcsóbb élclap !**

Szerkeszti: **HELTAI JENŐ.**

Főmunkatársak: **Ambros Zoltán, Molnár Ferenc,**
Herczeg Ferenc, Ignotus, Szomori Dezső.

Képei javát: **Linek Lajos, Vesztróczy Manó, Paulini Béla, Feiks, Vadász, Erdely, Oláh, Süle, Csukássy, Kober és Kondor** rajzolja.

Pénteken délben már kézhez kapják a vidéki előfizetők a

FIDIBUSZ-t

Előfizetési ára páratlanul olcsó.

Egész évre 6 Kor. Negyedévre 1 K 50 f.
Félévre 3 Kor Egy hóra 50 fillér.

Egy szám ára **5 kr. (10 fill.)**

Friss, vidám, pajkos,
eredeti, érdekes, bátor,
diszesen illusztrált
- - - heti élclap. - - -

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld:
a FIDIBUSZ kiadóhivatala
Budapest, Rökk Szilárd utca 9.

Nyomdai munkákkal

jutányos áron készít

Hagelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.